

Tekno!

Saksa!

Elämä!

Ysärikuoren päiväkirjat

Liisa Rauhakoski

Tekno! Saksa! Elämä!

Ysäri­nuoren päiväkirjat

Liisa Rauhakoski

Tekno! Saksa! Elämä!
Ysäri­nuoren päiväkirjat

www.liisarauhakoski.net

Aiemmin ilmestynyt:
Sitä menee Hollantiin ja alkaa puhua hollantia
Niin vahva kuin olen
Vakosamettia ja karkkisadetta

Kannen kuva ja suunnittelu: Liisa Rauhakoski

© 2024 Liisa Rauhakoski

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-7160-0

Sisällysluettelo

1. Koko viikon olen pitänyt mielenosoitushattua	5
2. Täälläpäin kotona ja koulussa on niin suppeaa ja ahdasmielistä	25
3. Ha! Osaan liikkua yksin määrätietoisesti pitkin Berliiniä	47
4. Haluan sinne diskoon takaisin	59
5. Savukoneen kemiallinen tuoksu	77
6. Enää kymmenen tuskan päivää!	95
7. Dadaismia, surrealismia, kaaosta	113
8. Älä unohda mitä voimaa sinussa on	133
9. Tuli käteltyä, tuli kuunneltua puheita	149
10. Saksan-matka tuntuu vieläkin hullun houreelta ja harhakuvalta	159
11. Ihminen stressaantuu jo nyt ekalla viikolla	175
12. Loppuuko tämä pimeys koskaan	187
13. Onnekas löytää huoneestaan huonekalun	207
14. Tulisi jo se lentokone tuohon ja putoaisi ja räjähtäisi	229
15. Etsimme metron eli levitämme suuren kartan jalkakäytävälle	249
16. Essenin asemalaiturilla kun istuttiin, tuli hauskaa	271
17. Olen aktivoitunut ja actionia tapahtuu	287
18. Kaksi viikkoa suloista elämää	299
19. Ihmisen on elämässä huolehdittava päästään	311

Alkusanat

Rakastan päiväkirjaromaaneja, niiden suoraa realismia. Olen innoissani, että nyt on minun vuoroni lahjoittaa maailmalle sellainen. Lukija saa tirkistellä 90-luvun nuoren sensuroimattomaan päähän.

Kaikki me tiedämme nuoruuden epävarmuutemme sekä illuusiot uniikkiudesta, hyvässä ja pahassa. Ne mielenliikkeet ovat inhimillisiä, ei niitä tarvitse hävetä. Toivon, että näissä aivoituksissa on paljon, mitä voi nauraa mukana.

Tämä on kirja kasvusta ja aikuistumisesta monien vaiheiden kautta. Sinisilmäisyys ympäristöpolitiikassa. Lukiolaisen maailma avartuu ja avautuu. Huikea kielimatka. Yksipuolinen ihastus ja myötähäpeän kronikat. Myöhäinen murrosiän jälkeinen kapinointi. Itsensä löytäminen ja oman voiman nousu. Pikku-porvarius is killing me. Nuorison hellyttävä sekoilu. Masennuksen nillitys ja maaniset kevääät. Etäsuhteen ällöys. Opiskelun alku, soluasumisen vainoharhaisuus ja vihdoin oma vuokratyö.

Kehityskaari on suuri loikkaus. Pikkukaupungin rauhasta lähdetään. Lopussa asutaan viiden pojan yhteisössä Frankfurtissa puhumassa kieliä. ”Saksa taitaa opettaa jotain?”

Yhdeksänkymmentäluvun ajankuva ja maailman tapahtumat ovat läsnä: Neuvostoliiton hajoaminen, lama, Suomen liittyminen EU:hun ja teknoravikulttuurin nousu.

Ulkopuolisten nimet on muutettu ja tekstejä valikoitu, tiivistetty ja yhdistelty sujuvuuden ja kokonaisuuden nimissä.

1

Koko viikon olen pitänyt mielenosoitushattua

ma 27.8.1990 Hyvinkää

Oli valokuvaus. Lukion ensimmäinen koulukuva. Koulu on vaihtanut valokuvaamo! Onneksi. Edellinen sai nimen Possukuva-Kuusisto: kaikkien viime vuoden yksityiskuvat olivat ihan vaaleanpunaisia naamasta.

Nyt oli muutenkin hienompaa: luokkakuvassa komeili molemmin puolin huonekasvi, ja luokanvalvoja Mara istui eturivissä keskellä, ei enää seissyt ryhmän laidalla. Eikä nyt ollut puupenkkiä, vaan kunnon tuolit. Ja pääsin tokaan riviin seisomaan! Istuttuani aina, aina ekalla rivillä, surkealla polvenkorkuisella penkillä.

ke 5.6. HÄ 5.9.1990 Hyvinkää

Kävin Henriikan kanssa Hesassa koulun jälkeen. Ensin Forumiin. Pukevasta sukat. Forumin Aarikkaan ja

Marimekkoon. Pizza Hutiin pizzapalalle. Espan Aarikkaan. Ostin rannekorun. Idea-Forumista kaksi peltirasiaa. Fazerille jätskille, minttuannos 22 mk.

Tuli kiire. Stockalle, Henriikan kankaanosto pikaisesti, Unicefin myyntipisteestä 2 korttia, Karkkilasta leffanamua. 19.00 leffa ranskalainen Pikku Varas, hyvä. Takaisin 21.10 junalla. Oli lippujen tarkastus.

la 8.9.1990 Hyvinkää

Aikamerkki kello kaksikymmentäkolme: PIIP PIIP PIIP PIIP PIIP PIIIIIP. STT:n uutisia. Lokakuussa pidetään yhdistyneiden Saksojen yhteiset vaalit. Neuvostoliitto on hajoamassa yli kahteenkymmeneen valtioon. Viro, Latvia ja Liettua, Ukraina, Armenia ynnä muut haluavat itsenäistyä. Säätila tänään: Ahvenanmaalla, Turun ja Porin, Uudenmaan, Hämeen, Mikkelin, Kymen, Vaasan sekä Keski-Suomen läänissä pilvistä, ajoittaista tiikusadetta. Lämpötila päivällä noin kymmenestä viiteentoista astetta, yöllä seitsemän ja kymmenen asteen välillä. Heikkoa idänpuoleista tuulta. Tähän päättyivät uutiset.

Sääennusteessa naislukija sanoo "tuulta" niin ylimääräisen pitkästi, että se kuulostaa kolmelta vokaalilta: "tuuulta". Kyttään sitä, ja hän sanoo sen aina niin.

la 22.9.1990 Hyvinkää

Schissus. Sataa. Tuulee. +7. Myrskykeskus Norjan länsirannikolla. Sadealueita kiertyy etelästä Suomeen.

Leena lähtee Skotlantiin vuodeksi opiskelemaan ja pakkasi viisi laatikkoa muuttotavaraa postiin etukäteen.

Luin kemiaa. Ti oli kemiankoe. Luin hissaa yhteensä kuusi tuntia. To oli hissankoe. Illalla luin saksaa. Pe oli saksankoe. Viikonloppuna luen enkkua. Ti on enkunkoe. Ke ja to luen ussaa. Pe on ussankoe. Kiitos.

ma 1.10.1990 Hyvinkää

Jee. Kivaa koulussa. HÄ? EIKÄ! Joo. MITEN? Lyhyt päivä ja opettajat olivat hauskoja.

Äikäntunti: aina ihan mukavaa, siedettävää.

Hissantunti: Jaana nojasi seinässä olevaan julisteeseen ja hissanmaikka valitti, että siihen tulee rasvatahra.

Kemiantunti: yleistä hälinää ja Hessun huomautuksia.

Saksantunti: Maran ihmeellisiä ilmeitä.

Ussantunti: ihmeellinen. Syvällistä keskustelua. ”Väännetään nyt tätä asiaa niin kuin märkää pyyhettä, niin kyllä sieltä jotain saadaan irti.” Zen-buddhalaisuudesta keskustelua. Susanna esitti kommentin ja Tiuhonen tuli eteeni selittämään, siirsi penaaliani, piirsi liidulla pulpettiini: ”Naapurilla on omakotitalo ja Volvo pihalla.”

Tiistaina kävin emalimaalauskurssilla kansalais-opistolla. Oli hauskaa. Tuli rakko sormeen.

pe 5.10.1990 Hyvinkää

Saksat yhdistyivät 2.10.

Oli koulun vuosittaiset syysiltamat. Kävelin Henriikan, Nooran, Emman ja Miian kanssa yhtä matkaa. Emmalla oli hieno musta Mössa päässä.

Hanurinsoittoa. Juontaja taiteellisessa asussa, yöpaidan näköisessä silkkipaidassa minihame alla ja hirveä hattu päässä.

Kimmo ”hevi”-orkestereineen soitti. Antti ”Hevi” Merilä, Petteri ”Hevi” Vihuri ja joku ”Hevi” vielä bändin jäsenenä. Lauloivat pari pätkeä. Lauloivat hyvin. Mussanopettajan koululaiskuoro. Lauloi huonosti.

Abien ja opettajien näytelmä ”Lumikki, seitsemän kääpiötä ja aivokääpiö”. Yksi miesmatikanopettajista esitti Kikkaa.

to 21.11.1990 Hyvinkää

Vaikka onkin hirveä nuha ja nilkkaan sattuu, niin silti menee hyvin toistaiseksi. Koulussa pidettiin hauskaa ja Leenalta tuli kirje.

Huojun. Oltiin Tukholmassa viikonloppuna. Minulla oli matkapahoinvointilaastari korvan takana.

Viking Cinderella. Ihan kiva B-hytti 5225. Hyttien ovet olivat nättejä turkooseja puisia, ihan kuin omakotitalon ulko-ovia.

Aamulla tihkui. Meinasin myöhästyä ruotsin-tunnilta. Päivänavaus oli jo alkanut. Sitten äikkää kolmannessa kerroksessa. Kun ryntäsin sinne Henriikan kanssa, meille sanottiin, että tunti onkin kemian-luokassa. Juostiin sinne. Niistin ja ryin. Matikkaa. Koivussa istui punatulkkuja. Piirsin niitä enkä laskenut. Otin maikasta ja Henriikasta kuvan, koska filmissä on vielä jäljellä ja yritän saada sen loppuun. Teemaviikolla otin kuvia, kun oli yöpaidat tai jätesäkistä tehty asut päällä ja hippipäivä.

la 1.12.1990 Hyvinkää

Näin taas ihme unta. Kirjoitin siitä ja piirsin lapulle kuvia. Tuli mieleen tuhat aikaisempaa unta. KAUHIS-TAVAA, tuhat paikkaa, jotka muistan tarkalleen, eikä mikään niistä ole ikinä ollut olemassa.

Kun tulin koulusta, lähdin potkukelkkailemaan. Etsin katuja ja jalkakäytävän laitoja, joita ei ole hiekoitettu. Seurasin varpushaukkaa. Se katosi. Olin Kruununpuistossa, Martinkadulla, Hakalan metsässä. Sitten näin edessäni hissanmaikan selkäpuolen. En kääntynytkään sinne päin.

la 8.12.1990 Hyvinkää

matikkaa:

$1 \pm \sqrt{\text{nam}}$

yks plus miinus neliöjuuri nam

Nälkä

leipää

Olin Nooran kanssa Hesassa eikä eksytty. Paljon. Mentiin 10.05 R-junalla. Mentiin MIHIN? Hä. Makkaratälo, Pukeva, Seppälät, Naisen maailma (asematunneli), Aleksi 13, Kluuvi, tori (lokkeja puluja sorsia vihanneksia savukalaa). Nuoria = ruskeita harmaalokkeja.

Kauppahallissa huomattiin, että on nälkä, kun kuolattiin kaikkien ruokatiskien luona.

Senaatti-Centeriin. Espaa keskustaan. Stockalle. Forumiin ja pois. 16.10 ylimääräisellä ruuhkajunalla takaisin. Laadukas juna. Pehmeät, korkeat penkit.

ti 18.12.1990 Hyvinkää

Leena ilmaantui joululomalle. Edinburghissa on kuulemma sisällä kylmä. Pattereihin laitetaan poletteja, jotta ne lämmittävät hetken.

Saatiin todistukset. Jaksoja on viisi vuodessa ja aina jakson vaihtuessa vaihtuu lukujärjestys. Normaalissa lukiossa eri aineiden kurssitkin menisivät jaksojen mukaan, mutta meillä ei. Ollaan jo kolmannessa jaksossa, mutta monista aineista on vielä kurssi kesken,

joten todistukseen tuli vain neljä numeroa: ruotsi, matikka, hissa ja äikkä. 9 9 9 9.

pe 21.12.1990 Hyvinkää

Ajan henki on sellainen, että melkein mikä vain on normaalia, joten saatoin pitää koulussa ihme huopahattua. Se on punainen, Leenan ostama. Leveälahkeisia housuja näkee koulussa koko ajan, itse levennettyjä farkkuja, housuhameita, räjäjäisiä 70-luvun villatakkeja ja vaikka mitä.

Ussantunnin alussa Saija, joka istui takanani, pyysi minulta hattua kokeiltavakseen. En katsonut taakseni pitkään aikaan. Lopulta Tiuhonen alkoi puhua jotain asiaankuulumatonta ja kaikki katsoivat taakse. Hattu oli kiertänyt puoli luokkaa ja se oli Arilla päässä. Tiuhonen haki sen, laittoi omaan päähänsä ja sanoi: ”Täit tarttuu.” Sitten hän jatkoi tuntia normaalisti. Hän oli taittanut lierit alas ja näytti erittäin hassulta. Hykertelin, kun hattuni oli kuuluisa. Jossain vaiheessa Tiuhonen lätkäisi sen täysillä takaisin päähäni.

la 5.1.1991 Hyvinkää

Ei toimi aivo, ei, eikä jaks muutenkaan. Maanantaina matikankokeet! Viimeksi joulukuun alussa osannut jotain. Illalla mitä illalla? Jänis meni. Rusakko.

Lunta vyöryy joka puolelta. Lintulaudalla valtava kerros. Puiden oksat yhtenä moschona. Otin kuvia, en voinut olla ottamatta. A most unbelievable Landschaft, bara vit. Just snow everywhere.

ke 16.1.1991 Hyvinkää

Klo 7 meni umpeen Irakin vetäytymisaika. Kaikki pelkäävät sotaa. Neuvostoliitto tappaa Baltian. Senaatintorilla oli mielenosoitus rauhan puolesta. Irak voi jysäyttää kemiallisen aseensa, joka tappaa koko Euroopan. Neuvostoliitto on uhannut kopeloida ydinvoimaloita Viron, Latvian ja Liettuan palauttamiseksi kuriin. Joku kysyi koulussa: "Onks kiva kuolla?" Kynttilöitä on poltettu ja yhden talon ikkunassa koulumatkalla roikkuu jättimäinen lakanaan maalattu peace-merkki.

Koko viikon olen pitänyt mielenosoitushattua koulussa. Piirsin tusseilla Baltian maiden liput sisältävän ympyräkuvion, liimasin sen vanhan rintamerkin päälle ja kiinnitin sen punaiseen huopahattuuni.

pe 18.1.1991 Hyvinkää

Neuvostoliiton sotilaat tekevät pahojaan Latviassa: puhkovat autonrenkaita ja polttavat autoja. Persianlahden sota alkoi Irakissa.

Päiväkirjaromaani aikuistumisesta. 90-luvun ajankuva teknoraveineen. Lukiolaisen maailma avartuu ja avautuu.

"En kestä tätä, en tajua yhtään mitään, tämä on aivan sekava moniulotteinen paikka ilman yhtä tai edes seitsemäätoista ainoaa oikeaa tapaa nähdä ja käsittää. Tämä on myös uskomattoman mielenkiintoinen paikka enkä ymmärrä miten joku, tai minä, voi enää koskaan olla kyllästynyt tai ettei ole muka mitään tekemistä tai kaikki vaan samaa vanhaa? Hullu paikka, maailma. Ihan liikaa kaikkea."

"Ihan hurjaa jo sekin, että voin keskustella jonkun kanssa saksaksi, oikean saksalaisen, joka asuu jossain, mihin ei silmällä näe eikä polkupyörällä pääse, jossain saman pallon pintakerroksessa, sittenkin niin naurettavan lähellä."

